

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

- Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih obsega:
- Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih – ZPreZP-1 (Uradni list RS, št. 57/12 z dne 27. 7. 2012),
 - Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 – ZDLGPE (Uradni list RS, št. 61/20 z dne 30. 4. 2020).

ZAKON O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH (ZPreZP-1)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (predmet zakona)

Ta zakon ureja ukrepe za odpravo plačilne nediscipline.

2. člen (prenos direktiv Evropske unije)

Z II. in III. poglavjem tega zakona se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/7/EU z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. februarja 2011, str. 1).

3. člen (uporaba zakona)

(1) Ta zakon se uporablja za pogodbe, ki so sklenjene med gospodarskimi subjekti ali med gospodarskimi subjekti in javnimi organi, kadar mora ena stranka dobaviti blago ali opraviti storitev (v nadaljnjem besedilu: upnik), druga stranka pa izpolniti denarno obveznost (v nadaljnjem besedilu: dolžnik).

(2) Ta zakon se ne uporablja, če je bil nad dolžnikom ali upnikom začet postopek zaradi insolventnosti v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti.

4. člen (uporaba zakona v razmerjih z mednarodnim elementom)

(1) 2. podpoglavje IV. poglavja tega zakona se ne uporablja v razmerjih z mednarodnim elementom.

(2) Za razmerje z mednarodnim elementom se po tem zakonu šteje tisto razmerje, ki ga kot tako določa zakon, ki ureja mednarodno zasebno pravo in postopek.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se ta zakon uporablja, kadar sta upnik in dolžnik vpisana v Poslovni register Slovenije.

(4) V. poglavje tega zakona se v razmerjih z mednarodnim elementom uporabljajo izključno glede menic, kjer se protest menice zaradi neplačila opravi v Republiki Sloveniji zoper meničnega zavezanca, ki je vpisan v Poslovni register Slovenije.

5. člen

(uporaba zakona za Banko Slovenije)

Ta zakon se ne uporablja za Banko Slovenije, ko deluje v okviru izključnih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, ali z drugimi zakoni ali predpisi Evropske unije, ki določajo izključne pristojnosti Banke Slovenije in pristojnosti Banke Slovenije kot sestavnega dela Evropskega sistema centralnih bank ali Evrosistema.

6. člen

(gospodarski subjekti in javni organi)

- (1) Gospodarski subjekti po tem zakonu so:
- gospodarske družbe,
 - samostojni podjetniki posamezniki ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: podjetnik), in
 - druge pravne in fizične osebe, ki so vpisane v Poslovni register Slovenije in opravljajo pridobitno dejavnost in gre za pogodbe, ki so v zvezi s to dejavnostjo.

- (2) Javni organ po tem zakonu je:
- Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost,
 - javni sklad, javna agencija, javni zavod,
 - javni gospodarski zavod, in
 - druga javna oseba.

- (3) Druga javna oseba po tem zakonu je pravna oseba, ustanovljena za opravljanje dejavnosti, ki je v splošnem interesu in je industrijske ali poslovne narave, ter:
- je Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost ali druga oseba javnega prava imetnica več kot 50 odstotkov delnic oziroma več kot 50-odstotnega poslovnega deleža te pravne osebe ali
 - opravlja Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava nadzor nad poslovanjem te pravne osebe, ali
 - ima Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava neposredno ali preko organov te pravne osebe pravico imenovati več kot polovico članov organov vodenja ali nadzora te pravne osebe.

7. člen

(denarna obveznost in obročna plačila)

(1) Denarna obveznost je sestavljena iz glavnice v višini, ki je bila dogovorjena in bi morala biti plačana v pogodbenem ali zakonsko določenem roku, in vseh davkov in drugih obveznih dajatev, navedenih v računu ali drugi enakovredni listini, ki v skladu s poslovno prakso pomeni zahtevek za plačilo (v nadaljnjem besedilu: račun).

(2) Če se pogodbeni stranke dogovorijo za obročno odplačevanje denarnih obveznosti, se določbe tega zakona uporabljajo za vsak obrok posebej.

8. člen **(ponudnik plačilnih storitev)**

Ponudnik plačilnih storitev je banka ali hranilnica, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, opravlja plačilne storitve.

9. člen **(očitno nepravičen pogodbeni dogovor)**

(1) Očitno nepravičen pogodbeni dogovor je dogovor, ki očitno nepravično do upnika določa rok plačila ali višino zamudnih obresti ali povrnitev stroškov izterjave.

- (2) Očitno nepravičen je dogovor o:
- izključitvi nadomestila za stroške izterjave,
 - izključitvi plačila zamudnih obresti,
 - plačilnem roku, daljšem od 60 dni, če je dolжник gospodarski subjekt in rok ni določen v pisni obliki, ali
 - plačilnem roku, daljšem od 30 dni, če je dolжник javni organ.

(3) Pri presoji, ali je pogodbeni dogovor, za katerega ne velja prejšnji odstavek, očitno nepravičen, se upoštevajo vse okoliščine konkretnega primera, zlasti pa:

- odstopanje pogodbenega dogovora od dobrih poslovnih običajev,
- načelo vestnosti in poštenja, načelo prepovedi zlorabe pravic in druga načela civilnega prava,
- narava blaga ali storitve, in
- obstoj objektivnih razlogov za odstopanje od določb tega zakona.

(4) Očitno nepravičen pogodbeni dogovor je ničen.

(5) Pravni interes za vložitev tožbe, s katero se zahteva ugotovitev ničnosti očitno nepravičnega pogodbenega dogovora, imajo tudi:

- gospodarsko interesno združenje, ustanovljeno v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe,
- samostojna strokovno poslovna organizacija in
- druga organizacija, ki je pravna oseba, ustanovljena za varovanje pravic in interesov svojih članov, če je od njene ustanovitve do trenutka vložitve tožbe že poteklo najmanj eno leto, in ki dejansko deluje.

II. DOLOČITEV PLAČILNEGA ROKA

10. člen **(plačilni rok)**

- (1) Plačilni rok med gospodarskimi subjekti ne sme biti daljši od:
- 60 dni od dneva prejema računa,
 - 60 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če račun ni bil prejet ali pa je dan prejema računa sporen,
 - 60 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dolжник prejel račun, preden je prejel blago ali je bila storitev opravljena, ali

- 60 dni od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(2) Izjemoma je dogovorjeni rok za plačilo lahko daljši od 60 dni, če je dolžina roka dogovorjena pisno in tak rok ne pomeni očitno nepravičnega dogovora.

11. člen **(plačilni rok, kadar je dolžnik javni organ)**

(1) Če je dolžnik javni organ in drug zakon ne določa drugače, plačilni rok ne sme biti daljši od:

- 30 dni od dneva prejema računa,
- 30 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če račun ni bil prejet ali pa je dan prejema računa sporen,
- 30 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dolžnik prejel račun, preden je prejel blago ali je bila storitev opravljena, ali
- 30 dni od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(2) Rok, v katerem mora dolžnik, ki je javni organ, pregledati blago iz četrte alineje prejšnjega odstavka, ne sme biti daljši od 30 dni. Pogodbeni stranki se lahko pisno dogovorita, da je rok za pregled blaga ali storitve daljši od 30 dni, če tak rok ne pomeni očitno nepravičnega pogodbenega dogovora.

(3) Če je dolžnik javni organ, mora biti daljši rok pregleda blaga iz prejšnjega odstavka opredeljen že v razpisni dokumentaciji.

12. člen **(določitev plačilnega roka, če ta ni dogovorjen)**

(1) Če rok plačila obveznosti dolžnika ni dogovorjen, mora dolžnik svojo denarno obveznost izpolniti v 30 dneh od dneva, ko je prejel račun.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek mora dolžnik svojo obveznost izpolniti:

- v 30 dneh od dneva, ko je prejel blago ali je bila opravljena storitev, če račun ni bil prejet ali pa je dan prejema računa sporen,
- v 30 dneh po prejemu blaga ali opravi storitve, če je dolžnik prejel račun, preden je prejel blago ali je bila opravljena storitev, ali
- v 30 dneh od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(3) Rok, v katerem mora dolžnik opraviti pregled blaga iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ne sme biti daljši od 30 dni. Pogodbeni stranki se lahko pisno dogovorita, da je rok za pregled blaga ali storitve daljši od 30 dni, če to ne pomeni očitno nepravičnega pogodbenega dogovora.

(4) Če je dolžnik javni organ, mora biti daljši rok pregleda blaga iz prejšnjega odstavka opredeljen že v razpisni dokumentaciji.

III. POSLEDICE ZAMUDE

13. člen

(višina zamudnih obresti, če je dolžnikjavni organ)

Ne glede na določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, se upnik in dolžnik, ki je javni organ, ne smeta dogovoriti, da je obrestna mera zamudnih obresti nižja od obrestne mere zamudnih obresti, določene z zakonom, ki določa predpisano višino zamudnih obresti.

14. člen (povrnitev stroškov izterjave)

(1) Če je dolžnik v zamudi, je upnik za vsako terjatev od dolžnika upravičen zahtevati plačilo nadomestila stroškov izterjave.

(2) Stroški izterjave iz prejšnjega odstavka znašajo 40 eurov.

(3) Stroški izterjave iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo med izvršilne stroške, kot jih določa zakon, ki ureja postopek izvršbe.

(4) Pravica upnika iz prvega odstavka tega člena zastara v treh letih od dneva nastanka zamude.

(5) Določbi prvega in drugega odstavka tega člena ne omejujeta ali izključujeta pravice do povračila preostanka stroškov, povezanih z izterjavo, ki jih je upnik upravičen zahtevati v skladu s pogodbo ali drugimi predpisi.

IV. VEČSTRANSKI POBOT

1. Večstranski pobot in ureditev delovanja sistemov večstranskega pobota

15. člen (večstranski pobot)

(1) Večstranski pobot je način prenehanja neposredno in posredno vzajemnih denarnih obveznosti.

(2) Večstranski pobot se izvaja na podlagi pogodbe o opravljanju večstranskega pobota.

16. člen (prenehanje obveznosti)

Denarne obveznosti dolžnikov, ki prenehajo z večstranskim pobotom, prenehajo v trenutku izvedbe večstranskega pobota.

17. člen (pogodba o opravljanju večstranskega pobota)

(1) Pogodba o opravljanju večstranskega pobota je pogodba, ki jo upravljavci sistema večstranskega pobota sklenejo z dolžnikom, ki želi svojo obveznost vnesti v sistem večstranskega pobota.

(2) S pogodbo o opravljanju večstranskega pobota se upravljavci zavežejo, da bodo v skladu s tem zakonom izvedli večstranski pobot, dolžnik pa, da bo za uspešno izveden večstranski pobot plačal dogovorjeno nadomestilo.

(3) Če v pogodbi o opravljanju večstranskega pobota ni navedeno, da je sklenjena le za posamezen krog večstranskega pobota, velja do odpovedi.

18. člen **(prijava nedospelih denarnih obveznosti)**

V večstranski pobot se lahko prijavi tudi nedospela denarna obveznost, če se upnik in dolžnik o tem pisno dogovorita.

19. člen **(ureditev razmerij med upnikom in dolžnikom)**

(1) Po izvedenem krogu večstranskega pobota posredujejo upravljavci večstranskega pobota vsakemu udeležencu izvedenega kroga večstranskega pobota poročilo o rezultatih.

(2) Poročilo o rezultatih vsebuje najmanj navedbo skupnega zneska vseh obveznosti, ki so bile pobotane do posameznega upnika.

(3) Poročilo o rezultatih je podlaga za ureditev medsebojnih razmerij med upnikom in dolžnikom pri izkazovanju obveznosti in terjatev v poslovnih knjigah.

(4) Poročilo o rezultatih je lahko posredovano v elektronski obliki.

20. člen **(načela delovanja sistema večstranskega pobota)**

Upravljavci sistemov večstranskega pobota zagotovijo:

- da sistemi zagotavljajo varno, popolno in pravočasno izpeljavo večstranskega pobota,
- da udeleženci v postopku večstranskega pobota čim prej pridobijo poročilo o opravljenem večstranskem pobotu,
- elektronsko hrambo dokazil o opravljenih večstranskih pobotih,
- enakovreden položaj vseh udeležencev večstranskega pobota,
- neprekinjeno delovanje sistemov, in
- varovanje podatkov udeležencev v postopku večstranskega pobota.

21. člen **(pravila sistema za večstranski pobot)**

(1) Upravljavci sistemov večstranskega pobota sprejmejo v skladu z načeli delovanja sistema večstranskega pobota iz prejšnjega člena splošna pravila sistemov večstranskega pobota, s katerimi določijo:

- postopek prijave denarne obveznosti v sistem večstranskega pobota,
- cene storitev,
- urnik sistema večstranskega pobota,
- način, popravilo in preklic vnosa, in
- obdelavo podatkov v sistemu.

(2) Splošna pravila sistema večstranskega pobota upravljavci sistemov večstranskega pobota objavijo na svoji spletni strani.

22. člen

(pravilnost vnosov in odgovornost dolžnika)

(1) Za pravilnost vnosov v sistem večstranskega pobota ter obstoj prijavljenih denarnih obveznosti, odpravo napak v vnesenih prijavah in škodo, ki nastane zaradi nepravilnosti predloženih podatkov, je odgovoren dolžnik.

(2) Upravljavci sistemov večstranskega pobota ne popravljajo rezultatov večstranskega pobota, ki so posledica nepravilnih podatkov v dolžnikovi prijavi denarne obveznosti v večstransko pobotanje.

(3) Upravljavci sistemov večstranskega pobota so odgovorni za škodo, ki nastane zaradi nepravilne obdelave podatkov o denarnih obveznostih iz dolžnikove prijave v sistem večstranskega pobota ali zaradi nespoštovanja pravil iz prejšnjega člena.

23. člen

(pošiljanje podatkov za izvršilne postopke)

Ne glede na šesto alinejo 20. člena tega zakona, upravljavci:

- upniku, ki je imetnik izvršilnega naslova v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo, če ta izvršilni naslov dokazuje upnikovo denarno terjatev do dolžnika,
- sodišču ali drugemu organu, ki opravljajo dejanja v postopku izvršbe,

na njegovo zahtevo pošljejo podatke o dolžnikih, ki so v večstranski pobot prijavi denarne obveznosti do upnikovega dolžnika.

2. Obvezni večstranski pobot

24. člen

(obvezni večstranski pobot)

(1) Obvezni večstranski pobot se izvaja v javnem interesu.

(2) Namen obveznega večstranskega pobota je zmanjšanje medsebojne zadolženosti gospodarskih subjektov.

25. člen

(uporaba določb prejšnjega podpoglavja)

Za obvezen večstranski pobot se ne uporabljajo določbe drugega odstavka 15. člena ter 17. člena tega zakona.

26. člen

(upravljavec obveznega večstranskega pobota)

(1) Upravljavec obveznega večstranskega pobota je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES).

(2) Upravljavec lahko hkrati z obveznim večstranskim pobotom izvede tudi prostovoljni večstranski pobot.

(3) Upravljavec zagotavlja obvezni večstranski pobot skladno z urnikom večstranskega pobota, ki ga sprejme direktor AJPES, vendar najmanj enkrat mesečno.

27. člen

(tarifa upravljavca in pravila sistema za obvezen večstranski pobot)

(1) Upravljavec sprejme tarifo in pravila sistema za obvezen večstranski pobot.

(2) Upravljavec mora k tarifi in pravilom pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

(3) Vlada Republike Slovenije podeli soglasje samo, če se ves presežek prihodkov nad odhodki upravljavca, ki je bil realiziran z izvajanjem obveznega večstranskega pobota, uporabi za vplačilo v proračun Republike Slovenije. Pri podelitvi soglasja iz prejšnjega člena Vlada Republike Slovenije upošteva tudi, kolikšen del je upravljavec realiziral z izvajanjem pogodbenega večstranskega pobota.

(4) Upravljavec objavi tarifo in pravila v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih javnih spletnih straneh.

(5) Tarifa in pravila upravljavca začnejo veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

28. člen

(dolžnost prijave denarne obveznosti v večstranski pobot)

(1) Po nastanku zamude mora dolžnik denarno obveznost, s plačilom katere je v zamudi, elektronsko prijaviti v prvi krog obveznega večstranskega pobota pri upravljavcu, ki sledi mesecu nastanka zamude. Prijava se šteje za opravljeno, če je sprejeta v sistem v trenutku, ko upravljavec zapre vnos za posamezni krog pobota.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, dolžnik ni dolžan v obvezni večstranski pobot prijaviti denarne obveznosti:

- katere plačilo je zavarovano z instrumenti za zavarovanje plačil, razen denarnih obveznosti, ki izvirajo iz menic, za katere se v 32. členu tega zakona zahteva prijava v večstranski pobot;
- ki ni višja od 250 eurov;
- ki jo dolguje gospodarski družbi, s katero se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, šteje za povezano družbo;
- ki jo je upnik prenesel na osebo, ki odkup terjatev opravlja v okviru ali v povezavi s svojo glavno dejavnostjo;
- ki bo v skladu s pisnim dogovorom med upnikom in dolžnikom prenehala v mesecu, ki sledi mesecu nastanka zamude;
- ki bo prenehala v skladu z vnaprej dogovorjeno verižno kompenzacijo v mesecu, ki sledi mesecu nastanka zamude, in je več kot polovica udeležencev verižne kompenzacije najkasneje dan pred dnevom pobota pisno potrdila sodelovanje v tej verižni kompenzaciji;
- v zvezi s katero poteka spor pri pristojnem sodišču ali v zvezi s katero poteka izvršilni postopek.

(3) Če obveznost iz pete ali šeste alineje prejšnjega odstavka ni prenehala na dogovorjen način, jo je potrebno prijaviti v prvi obvezni večstranski pobot, ki sledi mesecu, v katerem bi morala obveznost prenehati.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena dolžnik ni dolžan v obvezni večstranski pobot prijaviti denarne obveznosti iz prvega odstavka tega člena, če v trenutku, v katerem se prijava obveznosti v obvezni večstranski pobot šteje za opravljeno, ni upnik dospele denarne obveznosti, ki jo mora dolžnik v skladu s tem zakonom prijaviti v obvezni večstranski pobot.

29. člen

(preverjanje prijav v obvezni večstranski pobot)

Upravljavec prek spletne informacijske rešitve na varen način omogoča upnikom preverjanje obveznosti, ki jih je njihov dolžnik prijavil v obvezni večstranski pobot.

30. člen

(solidarni upniki in solidarni dolžniki)

(1) Solidarni dolžniki se med seboj dogovorijo, kateri solidarni dolžnik bo v skladu z 28. členom tega zakona prijavil solidarno obveznost v obvezni večstranski pobot. Če solidarni dolžniki dolgujejo obveznost z drugim rokom izpolnitve, prijavi obveznost v obvezni večstranski pobot tisti dolžnik, ki pride prvi v zamudo.

(2) Če nihče od solidarnih dolžnikov ne prijavi dolgovane obveznosti v obvezni večstranski pobot, kršijo ta zakon vsi solidarni dolžniki. To ne velja za:

- solidarnega dolžnika, ki še ni v zamudi s plačilom solidarne obveznosti;
- solidarnega dolžnika, ki je solidarno odgovoren na podlagi zakona in ni stranka pravnega posla, iz katerega izvira njegov solidarni dolg, ter tudi ni seznanjen s tem pravnim poslom.

(3) Dolžnik lahko prijavi svojo obveznost, ki jo dolguje več upnikom, le nasproti enemu solidarnemu upniku.

31. člen

(prijava denarne obveznosti v obvezni večstranski pobot in dolžnosti upravljavca)

(1) Dolžnik prijavi denarno obveznost do posameznega upnika. Prijava vsebuje:

- davčno številko upnika,
- datum in številko računa,
- datum nastanka zamude,
- znesek neporavnane denarne obveznosti po računu, in
- zaporedno številko prijave.

(2) S prijavo denarne obveznosti v sistem obveznega večstranskega pobota dolžnik izgubi pravico do ugovora zoper sklep o davčni izvršbi v skladu z določbo zakona, ki ureja davčni postopek, o ugovoru dolžnikovega dolžnika.

(3) Upravljavec s pomočjo spletne informacijske rešitve Davčni upravi Republike Slovenije naslednji delovni dan po zaprtju posameznega kroga pobota posreduje podatke o prijavljenih obveznostih dolžnikov v posameznem krogu pobota po posameznih upnikih, in sicer:

- davčno številko upnika,
- davčno številko dolžnika,

- datum in številko računa,
- znesek neporavnane denarne obveznosti po računu,
- datum nastanka zamude, in
- zaporedno številko prijave.

(4) Upravljavca s pomočjo spletne informacijske rešitve Davčni upravi Republike Slovenije naslednji delovni dan po zaprtju posameznega kroga pobota posreduje podatke o obveznostih, ki niso bile pobotane, razvrščene po posameznih upnikih, in sicer:

- davčno številko upnika,
- davčno številko dolžnika,
- skupni znesek prijavljenih obveznosti s strani posameznega dolžnika, po posameznih upnikih,
- skupni znesek preostanka dospele denarne obveznosti, ki ga dolžniku ni uspelo pobotati po posameznih upnikih, in
- zaporedno številko prijave.

32. člen

(dolžnost prijave denarne obveznosti iz menicev večstranski pobot)

(1) Menični dolžnik, ki je gospodarski subjekt ali javni organ, mora v prvi krog obveznega večstranskega pobota, ki sledi mesecu nastanka zamude, pri upravljavcu elektronsko prijaviti menično denarno obveznost, s plačilom katere je v zamudi, če je menica:

1. vpisana v register iz 34. člena tega zakona in v 15 dneh po vpisu v register ni bila poravnana denarna obveznost iz take menice;
2. izdana kot lastna menica v skladu z zakonom, ki ureja menico, in je menični dolžnik ob dospelosti ne plača ali je ne plača v celoti;
3. izdana z odredbo »brez protesta« v skladu z zakonom, ki ureja menico, in je menični dolžnik ob dospelosti ne plača ali je ne plača v celoti;
4. plačljiva v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na uporabnikovem plačilnem računu pri ponudniku plačilnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve, in sredstva pri ponudniku plačilnih storitev ne zadoščajo za poravnavo menične obveznosti.

(2) Menični dolžnik iz prejšnjega odstavka je oseba, ki mora v skladu z zakonom, ki ureja menico, plačati denarno obveznost, določeno v menici.

33. člen

(prepoved prijave neobstoječe ali davčne obveznosti obvezni večstranski pobot)

V obvezni večstranski pobot je prepovedano prijaviti davčno obveznost ali obveznost, ki ne obstaja ali je bila že poravnana.

V. REGISTER MENIC, PROTESTIRANIH ZARADI NEPLAČILA

34. člen

(register protestiranih menic zaradi neplačila)

(1) Register menic, protestiranih zaradi neplačila (v nadaljnjem besedilu: register), je enotna centralizirana informatizirana zbirka podatkov, v katero vpiše notar v skladu z zakonom, ki ureja menico, napravljene proteste menic zaradi neplačila, če so menice izdali gospodarski subjekti.

(2) Register vzpostavi in upravlja AJPEŠ.

35. člen **(vpis v register)**

(1) AJPES zagotovi notarju, ki napravi protest zaradi neplačila menice, opravo vpisa v register. Notar opravi vpis v register v treh dneh po opravljenem protestu.

(2) V registru se obdelujejo:

- davčna številka meničnega dolžnika,
- firma ali ime meničnega dolžnika ter njegov sedež ali poslovni naslov,
- matična številka meničnega dolžnika, če je pravna oseba, podjetnik ali fizična oseba, ki opravlja pridobitno dejavnost, ter je vpisana v Poslovni register Slovenije,
- datum izdaje menice, ki se vpisuje v register,
- datum in številka naprave protesta menice, ki se vpisujeta v register,
- navedba menične obveznosti, ki jo vsebuje menica, ki se vpisuje v register, in
- osebno ime notarja, ki vlaga zahtevo za vpis v register, ter njegov sedež.

(3) AJPES po uradni dolžnosti pridobi podatke iz prejšnjega odstavka iz uradnih evidenc.

(4) Podatki iz drugega odstavka tega člena se v registru vodijo do dneva prvega obvestila o poplačilu menične obveznosti oziroma še dve leti od datuma napravljenega protesta, če menična obveznost ni bila poravnana. AJPES zagotovi notarju, ki je napravil protest zaradi neplačila menice, opravo izbrisa iz registra na podlagi obvestila meničnega dolžnika, izdajatelja menice ali remitenta o poplačilu menične obveznosti.

(5) AJPES sprejme podrobnejša pravila o vzpostavitvi in vodenju registra ter postopku vpisov.

(6) AJPES mora k tarifi in pravilom iz prejšnjega odstavka pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

36. člen **(dostop do podatkov iz registra)**

Podatki v registru so javni in brezplačno dostopni na spletni strani AJPES.

VI. IZVRŠNICA

37. člen **(pravna narava izvršnice)**

(1) Izvršnica je listina, ki vsebuje izjavo dolžnika, dano v skladu s tem zakonom, s katero se dolžnik zaveže plačati z izvršnico določen denarni znesek.

(2) Izvršnico lahko izdata le gospodarski subjekt ali javni organ.

(3) Upnik lahko zahteva plačilo obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na kateremkoli dolžnikovem računu pri ponudnikih plačilnih storitev.

38. člen **(izvršnica kot izvršilni naslov)**

(1) Izvršnica je izvršilni naslov v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo.

(2) Šteje se, da izvršnica vsebuje potrdilo o izvršljivosti.

39. člen (vsebina izvršnice)

(1) Izvršnica vsebuje:

1. navedbo, da gre za izvršnico,
2. davčno številko ter firmo ali ime dolžnika in njegov sedež ali poslovni naslov,
3. davčno številko ter firmo ali ime upnika in njegov sedež ali poslovni naslov,
4. v eurih navedeno ter s številko in besedo zapisano denarno obveznost dolžnika, če se obveznost obrestuje, pa tudi podatke o začetku teka obresti in obrestni meri,
5. dan dospelosti obveznosti iz prejšnje točke,
6. kraj in datum izdaje izvršnice,
7. podatke o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti, in
8. notarsko ali upravno overjen podpis dolžnika iz izvršnice.

(2) Velja neizpodbitna domneva, da izvršnica vsebuje:

1. nepreklicno pooblastilo dolžnika upniku, da zahteva izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovih denarnih sredstev pri dolžnikovem ponudniku plačilnih storitev v skladu z izvršnico, in
2. nepreklicno soglasje dolžnika vsem svojim ponudnikom plačilnih storitev, da v breme dolžnikovih denarnih sredstev izvršijo plačilno transakcijo, ki jo zahteva upnik v skladu s prejšnjo točko.

(3) Izvršnica lahko vsebuje navedbo enega ali več dolžnikovih ponudnikov plačilnih storitev.

40. člen (nepopolna izvršnica)

Izvršnica, ki ne vsebuje vseh sestavin iz prvega odstavka prejšnjega člena, nima pravnega učinka.

41. člen (pravica predložitve izvršnice)

Upnik mora izvršnico predložiti v plačilo v treh letih po dospelosti obveznosti iz izvršnice.

42. člen (prenos izvršnice)

Izvršnica ni prenosljiva.

43. člen (zahteva za izvedbo plačilne transakcije)

(1) Upnik zahteva izvršitev plačilne transakcije v skladu s pooblastilom iz izvršnice tako, da predloži izvršnico v plačilo enemu izmed dolžnikovih ponudnikov plačilnih storitev.

Upnik ob predložitvi izvršnice navede račun, na katerega naj se denarna sredstva prenesejo. Predložitev izvršnice predstavlja izročitev plačilnega naloga upnika banki v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve.

(2) Upnik lahko zahteva izvršitev plačilne transakcije tudi za znesek, ki je manjši od zneska, na katerega se glasi izvršnica.

(3) Če upnik ob predložitvi izvršnice ne izjavi, da zahteva izvršitev plačilne transakcije v višini, nižji od zneska, na katerega se glasi izvršnica, se šteje, da je upnik zahteval izvršitev plačilne transakcije za celoten znesek, na katerega se glasi izvršnica.

44. člen **(postopek ponudnika plačilnih storitev izvršnico)**

(1) Ponudnik plačilnih storitev ne izvrši upnikove zahteve iz prejšnjega člena in vrne izvršnico upniku, če:

- obveznost iz izvršnice še ni dospela,
- upnik ni navedel računa, na katerega naj se denarna sredstva prenesejo,
- je izvršnica nepopolna, ali
- so od dospelosti obveznosti iz izvršnice pretekla več kot tri leta.

(2) Ponudnik plačilnih storitev ne preverja ali:

- denarna obveznost iz izvršnice izvira iz pogodbe, ki je v zvezi z dejavnostjo pravne ali fizične osebe, ki je vpisana v Poslovni register Republike Slovenije,
- je izvršnico podpisal zakoniti zastopnik dolžnika,
- je prenehala obveznost, v zavarovanje plačila katere je bila dana izvršnica,
- je bila nasprotna obveznost upnika iz pogodbe oziroma drugega pravnega temelja nastanka obveznosti, v plačilo ali zavarovanje katere je bila dana izvršnica, izpolnjena.

45. člen **(obvestilo o unovčenju)**

Ponudnik plačilnih storitev, pri katerem je upnik zahteval izvršitev plačilne transakcije v skladu s pooblastilom iz izvršnice, obvesti dolžnika o upnikovi plačilni zahtevi.

46. člen **(prepoved razpolaganja s sredstvi)**

(1) Ponudnik plačilnih storitev, ki mu je bila predložena izvršnica, onemogoči dolžniku razpolaganje z denarnimi sredstvi, dokler upnikova zahteva, dana na podlagi izvršnice, ni izvršena.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se pred plačilom obveznosti iz izvršnice izvrši sklep:

- o izvršbi, s katerim je sodišče naložilo ponudniku plačilnih storitev, da blokira dolžnikova sredstva,
- o izvršbi, s katerim je davčni ali carinski organ naložil ponudniku plačilnih storitev, da zarubi dolžnikova denarna sredstva, in
- sodišča ali davčnega organa o zavarovanju.

47. člen **(plačilo obveznosti iz izvršnice)**

Ponudnik plačilnih storitev poravna obveznost iz izvršnice najprej iz denarnih sredstev na računu dolžnika, preko katerega dolžnik v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve, opravlja plačilne storitve. Če na tem računu ni denarnih sredstev, prenese ponudnik plačilnih storitev na ta račun ustrezen znesek sredstev z drugih dolžnikovih računov, depozitov ali varčevanj, če dolžnik s temi sredstvi lahko razpolaga.

48. člen **(poplačilo iz sredstev v tuji valuti)**

Če ima dolžnik pri ponudniku plačilnih storitev sredstva v tuji valuti, ponudnik plačilnih storitev preračuna tujo valuto v eure po svojem nakupnem tečaju na dan izvršitve plačila.

49. člen **(preverjanje obstoja denarnih sredstev in delno plačilo)**

(1) Ponudnik plačilnih storitev, kateremu je upnik predložil izvršnico, najmanj enkrat dnevno preveri, ali se na računu dolžnika, ki ga vodi, nahajajo sredstva in, če se sredstva nahajajo, v skladu z upnikovo zahtevo poravna obveznost iz izvršnice v breme dolžnikovega računa.

(2) Če denarna sredstva dolžnika pri ponudniku plačilnih storitev omogočajo le delno poravnavo obveznosti iz izvršnice, poravna obveznost iz izvršnice le za tisti del upnikove zahteve, ki ustreza višini sredstev na dolžnikovem računu.

50. člen **(stroški plačila izvršnice)**

(1) Če ponudnik plačilnih storitev zaračunava posebno nadomestilo za izvajanje dejanj na podlagi izvršnice, morajo biti ta nadomestila primerna in v skladu z dejanskimi stroški, ki nastanejo ponudniku plačilnih storitev.

(2) Nadomestilo, zaračunano v skladu s prejšnjim odstavkom, si lahko ponudnik plačilnih storitev izplača, preden poravna obveznost iz izvršnice.

51. člen **(posredovanje izvršnice drugim ponudnikom plačilnih storitev)**

(1) Če na dolžnikovem računu, ko upnik ponudniku plačilnih storitev predloži izvršnico, ni denarnih sredstev, preveri ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v evidencah, katerih vsebino lahko uporablja, ali ima dolžnik odprt račun oziroma račune tudi pri drugem ponudniku ali ponudnikih plačilnih storitev.

(2) Če ponudnik plačilnih storitev, ki mu je bila izvršnica predložena v plačilo, ugotovi, da ima dolžnik odprt račun ali račune tudi pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, pošlje kopijo izvršnice tem drugim ponudnikom plačilnih storitev.

(3) Drugi ponudniki plačilnih storitev takoj prenesejo sredstva, potrebna za izvršitev upnikove zahteve za plačilo izvršnice, na račun dolžnika, ki se vodi pri ponudniku plačilnih storitev, ki je poslal kopijo izvršnice.

(4) Za druge ponudnike plačilnih storitev se smiselno uporabljajo 46. do 50. člen tega zakona. Pri smiselni uporabi se namesto pojma »izvršnica« uporablja pojem »kopija izvršnice«, namesto pojma »ponudnik plačilnih storitev« pa se uporablja pojem »drugi ponudnik plačilnih storitev«.

52. člen

(poplačilo dolžnika in vrnitev izvršnice)

(1) Ko ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v celoti izvrši upnikovo zahtevo, o tem obvesti druge ponudnike plačilnih storitev, ki jim je posredoval kopijo izvršnice in vrne presežek prenesenih sredstev na dolžnikove račune, s katerih je bil presežek posredovan.

(2) Če je z izvršitvijo zahteve plačana celotna obveznost iz izvršnice, ponudnik plačilnih storitev vrne izvršnico dolžniku.

(3) Če je z izvršitvijo zahteve plačan le del obveznosti iz izvršnice, zaznamuje ponudnik plačilnih storitev delno plačilo na izvršnici in vrne izvršnico upniku.

53. člen

(vrnitev izvršnice upniku)

- (1) Ponudnik plačilnih storitev vrne izvršnico upniku:
- če zahteve, dane na podlagi izvršnice, ni mogel izvršiti v enem letu po predložitvi v plačilo, ali
 - če upnik to zahteva.

(2) Če je do vrnitve izvršnice ponudnik plačilnih storitev izvršil le del dane mu zahteve, zaznamuje ponudnik plačilnih storitev delno izvedbo plačila na izvršnici.

VII. KODEKS RAVNANJA

54. člen

(kodeks)

(1) Interesna združenja gospodarskih subjektov lahko zaradi zagotovitve boljše plačilne discipline sprejmejo kodeks ravnanja članov.

(2) Interesna združenja gospodarskih subjektov lahko na podlagi obvestil svojih članov, mesečno, v sredstvih javnega obveščanja ali na svoji spletni strani, objavljajo sezname hitrih plačnikov in dolžnikov z neporavnanimi zapadlimi obveznostmi, kadar so v kodeksih iz prejšnjega odstavka opredeljeni način obveščanja in javne objave seznama hitrih plačnikov.

(3) Interesna združenja gospodarskih subjektov lahko objavijo tudi seznam dolžnikov, ki svojih obveznosti ne poravnajo v pogodbeno ali zakonsko določenih rokih

VIII. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

55. člen

(nadzor)

(1) Izvajanje 28., 30., 32. in 33. člena tega zakona nadzirajo Carinska uprava Republike Slovenije, Davčna uprava Republike Slovenije in Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

(2) Nadzorni organi iz prejšnjega odstavka začnejo postopek o prekršku na podlagi upnikovega pisnega ali elektronskega predloga ali če pri opravljanju nadzora, ki ga opravljajo v skladu s svojimi pristojnostmi, ugotovijo, da obstajajo okoliščine, ki kažejo na sum, da subjekt nadzora krši 28., 30., 32. ali 33. člen tega zakona. Upnikov predlog mora vsebovati podatke, ki omogočajo identifikacijo upnika in dolžnika, v zvezi z v obvezni večstranski pobot nevneseno denarno obveznostjo pa datum in številko računa, datum nastanka zamude in znesek neporavnane denarne obveznosti.

(3) Organ iz prvega odstavka tega člena, ki je začel postopek nadzora v skladu s prejšnjim odstavkom, v treh delovnih dneh po začetku postopka nadzora o začetku postopka nadzora obvesti preostala dva nadzorna organa iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če sta organa, ki sta bila v skladu s prejšnjim odstavkom obveščena o začetku postopka nadzora, pred prejemom obvestila iz prejšnjega odstavka začela postopek nadzora v zvezi s kršitvijo dolžnika, ki je predmet obvestila, s sklepom ustavita tak postopek nadzora.

(5) Če sta organa, ki sta bila v skladu s tretjim odstavkom tega člena obveščena o začetku postopka, po prejemu obvestila iz tretjega odstavka tega člena, prejela upnikov predlog iz drugega odstavka tega člena, ki se nanaša na kršitev, ki je predmet obvestila, postopka nadzora ne pričneta. Organa prav tako ne pričneta postopka nadzora, če bi v zvezi s kršitvijo, ki je predmet obvestila, morala začeti postopek nadzora po uradni dolžnosti.

56. člen (dostop do informacij)

Zaradi izvajanja nadzora v skladu s tem zakonom upravljavec zagotavlja organom nadzora vpogled v prijave posameznih dolžnikov.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

57. člen (prekrški)

(1) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt oziroma javni organ, ki ni Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, če krši dolžnost prve prijave denarne obveznosti v sistem za obvezni večstranski pobot v skladu z 28., 30. ali 32. členom tega zakona.

(2) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt, ki v nasprotju s 33. členom tega zakona v sistem obveznega večstranskega pobota prijavi davčno obveznost.

(3) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt oziroma javni organ, ki ni Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, ki v nasprotju s 33. členom tega zakona v sistem obveznega večstranskega pobota prijavi obveznost, ki ne obstaja ali je bila že poravnana.

(4) Z globo od 50 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba gospodarskega subjekta ali odgovorna oseba javnega organa, ki stori prekršek iz prejšnjih odstavkov.

58. člen **(odločanje nadzornih organov o prekršku)**

Globe, predpisane s tem zakonom, se lahko v hitrem postopku izrekajo tudi v višjem znesku, kakor je najnižji predpisani znesek globe, ne smejo pa presegati najvišjih zneskov glob, ki so za prekršek predpisane po tem zakonu.

Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih – ZPreZP-1 (Uradni list RS, št. [57/12](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

59. člen
(uporaba tega zakona za obveznosti, v zvezi s katerimi že obstoji zamuda s plačilom)

(1) Ta zakon se ne uporablja za posledice zamude s plačilom denarne obveznosti, če je zamuda nastala pred uveljavitvijo tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek prijavi dolžnik, ki v obvezni večstranski pobot še ni prijavil svoje obveznosti, z izpolnitvijo katere je v zamudi pred uveljavitvijo tega zakona, to obveznost v tisti obvezni večstranski pobot, ki po uveljavitvi tega zakona sledi mesecu nastanka zamude.

60. člen
(postopki, ki tečejo)

(1) Prekrškovni postopek, ki se vodi zaradi kršitve obveznosti iz Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11), se konča v skladu s tem zakonom.

(2) Postopek iz prejšnjega odstavka do konca vodi organ, ki ga je začel.

61. člen
(izdaja aktov)

AJPES izda akte, potrebne za izvajanje tega zakona, v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

62. člen
(razveljavitev predpisov in aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

1. Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11),

2. Tarifa nadomestil stroškov za izvajanje obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 27/11),
3. Pravila o izvajanju obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 27/11),
4. Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/11),
5. Pravila o vzpostavitvi in vodenju registra menic, protestiranih zaradi neplačila, ter postopku vpisov v register (Uradni list RS, št. 46/11), in
6. Tarifa o nadomestilu stroškov za vpis podatkov v register menic, protestiranih zaradi neplačila (Uradni list RS, št. 46/11).

(2) Določbe predpisov iz 2. do 6. točke prejšnjega odstavka se uporabljajo do izdaje ustreznih predpisov na podlagi tega zakona, če niso v nasprotju s tem zakonom.

63. člen
(začetek uporabe določb zakona)

43. do 53. člen tega zakona se začnejo uporabljati v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

64. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 – ZDLGPE (Uradni list RS, št. [61/20](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»39. člen
(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Vlada Republike Slovenije lahko predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije spremembo, dopolnitev ali podaljšanje veljavnosti ukrepov iz tega zakona v celoti ali v njegovih posamičnih delih v primeru sprememb ali dopolnitev relevantnih določb Začasnega okvira ali če oceni, da to utemeljujejo spremenjene razmere.«.